

تکمله استخراج تاریخ در نظم

(۶)

(تعلق رائحة سوم نفحة اول)

قصائد :-

۱- قصیده اول باقرخان کیلانی در نعت سید عالم صلی الله علیه وسلم که از فقرات نثر ابتدائیه ، که در قوس گرفته شده آند 'وازهريك مصرع نه بیت مطلع اول عدد (۱۰۶۸) سنه جلوس اورنگ زیب عالمگیر می بر آید :-

(بسم الله الرحمن الرحيم الوكيل القدیم ۱۰۶۸)

(الحمد لله الرب السکر بسم المشهود)

(ودرود نامعدود بر هادی امم برگزیده معبود)

(وبر آل آنزیده اهل شرف عزیز الوجود)

(وبر اصحاب آن ماه کونین مهر سپهر جود)

(اما بعد ازین قصیده که در مناقب نجیب کون و مکان)

(نور علی شفیع زمین و زمان)

بزرگ گل رسل رهنمای کون و مکان

سپهر مجید محمد شفیع عالمیان

پناه اهل نبوت بر بهار علو

گل مرار ملل آبروی گلشن جان

شفیع کون و مکان احمد رسول الله

ملک پناه و رسل تاج و انبیا سلطان

اساس ملك و هدی کحل چشم هر دو سرا
 جهان جو دو حیا مصطفی رفیع الشان
 خلاصه دو جهان ماه سا طبع لولاک
 اساس عالم مجد آفتاب هر دو جهان
 مطاع دین و جهان تاج صاحب معراج
 کمال ملك و ملك نا مجوی عرش مکان
 سحاب جود و شهنشاه صاحب قوسین
 پناه تاجوران کا سما ن ندیده چنان
 کمال زهد و ورع آبروی مو جو دات
 امین هر دو جهان داد ده قدر فرمان
 سواد عین هدایت امیر ملک و ملل

سما ی همت ممدوح با قر گیلان

۲- قصیده دوم مذکور که از جمیع فقرات که در قوس گرفته شده اند نیز
 سنه ۱۰۶۸ جلوس برمی آید :-

(کعبه دارین سلطان انبیای کائنات) (قبله دین رهبر مو جو دات)
 (سرافراز کونین صاحب اللوح والقلم)

(کعبه اصفیا رحمت عالم) (شفیع ملل احمد مجتبی)
 (سرور دو سرای محمد مصطفی)

(صلی الله علی صدر رسل و آله و سلم) (اسم این رساله نعت اوج عطا)
 (موانس فضلا)

(و دینی بریست و یکعدد نه بعهد زبده اولیا) (شاه داد و ران عقد کشا)
 (قدسی لقب معلی خطاب)

(خدیو عالمین سلیمان جناب) (پناه تاجوران عالم و عالمیان)
 (قوی خواقین جهان و جهان نیان)

(آفتاب ملک احسان سایه رحمن) (خدیو زمان مہد بساط امن و امان)

(قطب آفاق المؤید من عند الله العلی الكبير)

(سحاب مجدو کرم پا دشاہ عالم کبیر) (اعلی الله درجته الی یوم القیام)

(بعون نبی لا مثل علیہ السلام)

(ملہم الہی بزبان دل باقر جاری گردانیدہ) (حاوی است آن قصیدہ مدح کریم)

(نبی شریف قدوۃ اولاد ابراہیم)

(قصیدہ نعت آن پناہ مسلمین) (مالک کائنات سید المرسلین)

(صلی الله القادر الباری علیہ وآلہ وسلم)

(و جلوس کعبۃ اصفیا یا دشاہ عالم کبیر) (شہ او لیا مہر سر سیر)

(خلد الله الحسب ملکہ وسلطانہ)

(و ادام العزیز السميع علی العالمین برہ و احسانہ)

(بدین نہج کہ از اعداد ہر مصرع آن سال مدح نبی جملہ جہان پیدا آید)

(و از جمع معجمہ بمعجمہ سال مدح آن نبی ملک می بر آید)

(و از جمع مہملہ بامہملہ و با معجمہ و عکس آن جلوس از ہد جہان جلوہ نماید)

(قصیدہ عنایق آن والا جناب این است)

۲۸

۲۸

امام گلرسل تکیہ زمین و زمان ۴۴۰ ۴۴۰

۶۰۰

۶۰۰

۲۸

۲۸

پناہ ملک رسالت کمال فہم و ادب ۴۴ ۴۴

۶۰۰

۶۰۰

این قصیدہ است مرتب مصنوع کہ احاد و عشرات و مآت ہر یک مصرع اول

برابر اعاد و عشرات و مات مصرع ثانی است

دران قصیدہ این غزلیست ہفت بتیبی کہ احاد و عشرات و مآت جمیع معیار لرع

آن متساوی است و از احاد آن ۲۸ و از عشرات آن ۴۰۰ و از مآت ۶۰۰ کہ

عدد کل (۱۰۶۸) شود برمی آید.

غزل اول:-

قوی وزین همه مکه عرو عرش مکان
 سحاب لطف ابد مهر عدل و شوق کن ماه
 پناه حلم و شرف کام ملک و مطلب حق
 بنی وزین رسل مجدو عدل و طه نعت
 سحاب طبع محمد قوام امن و شرف
 مهی زبرج عطا یوح مکه منبع کنت
 حیات دین و هنر باب حلم وصل علیه

علو جاء و عمل زیب دین سپهر توان
 شهاب عدل و یقین بدر حلم معجزه کان
 معزوزین رسل ماه کام وحی توان
 حبیب وزین امم کوه علم و تاج سران
 سراج اهل عطا عزت زمین و زمان
 سحاب دین و هدی مجد علم راست زبان
 عزیز جمله شهان ابر علم و قبله جان

غزل دوم-

به پنج بیتی بهمان نهج مگر اعداد احاد این ۳۸ و ز عشرات ۴۳۰ و از مآت ۶۰۰ میباشد
 بنی و تاج ملک مهر علم و زیب مهان
 مه و امام رسل بوستان لطف ابد
 مطاع کل عرب تاج دین گزیده نسب
 مآب و عزیزبیشین مطاع و تاج رسل
 سحاب علم و امان آفتاب دادو کرم
 شهاب عدل و امل کام و مطلب فرقان

بررگ عالمیان عز کعبه تاج جهان
 سحاب دادو یقین بحر علم عالمشیان
 مه و سحاب کرم آفتاب عدل و امان
 سحاب دین کرم زیب مجد و ملک ستان
 شهاب عدل و امل کام و مطلب فرقان

و نیز این هفت بیت دران قصیده است که بر طبق ۷ بیتی و ۵ بیتی فوق میباشد
 اما اعداد احاد این ۴۸ و از عشراتش ۴۲۰ و از مآتش ۶۰۰ است .

عزیز کون و مکان ماه گل و سدره نشین

اساس عزو عطا زین دین و مهر نشان

نبی ماه شرف مصطفی سحاب عطا

شهاب عدل و امان . . عهد و کن فرمان

امین اهل زمین بدر جبه شاه براق

مآب داد . . یکتای نایب رحمن

ملیک و زیب ملک ملک مجد پرتو حق

نبی زین بشر مدلو او مهر جنان

پناه تاج و ران کوه داد کرسی زیب

رسول داد و ده بدر و آفتاب روان

بنا و فتح و ورع ماه و صاحب لولاک

حیات و عز رسل ماه زهد دین سلطان

علو علم و حیا رحمت زمان و زمین

عزیز شمس مهان صبح و باقر جان

(قدم بعون الصادق العریز الوهاب ۱۰۶۸)

(والی الفتاح الولی المرجع والمآب ۱۰۶۸)

۳- این قصیده ایست در نعت حضرت خاتم المرسلین صلی الله علیه و سلم .

محمد عربی آبروی هر دو سرا

مهر بی همه عالم مه سپهر حیا

بزرگ جمله رسل داور سپهر سر پر

هز بر اهل عرب کعبه گاه عالمگیر

که حروف منقوظه هر یک مصرعش سنه و سال کی حضرت (ص) است و غیر

منقوطفش سنه جلوس عالمگیر او رنگ زیب است و مجموع اعداد حروف

منقوط و غیر منقوط هر یک مصرعش تاریخ تالیف این قصیده نعتیه از طبع

باقر قادری است :-

اعداد دو مصرع مطلع را مینگاریم و بقیه بر آن قیاس شود .

قصیده

مه مراد ازل مهر مهد ابر بهار سپهر حلم ابد بدر مجد و مهر کبار

سنه ۱۱ سنه ۱۰۶۸ سنه ۱۰۷۹ سنه ۱۱ سنه ۱۰۶۸ سنه ۱۰۷۹

محمد عربی (ص) مهر ملک عدل و کرم جلال و مجد رسل ماه دهر جوهر بار

مه سپهر کرم مهر صبح زهد و عمل رسول . ملل زبده همه ابرار

سپهر جو دو عطا بدر ملك و ابر بهار	مآب و مهر رسل مه علم بزرگ امام
بزرگ و ماه رسل كو كې همه احرار	رسول اهل عرب بدر و ابر مجد و ادب
معز ملك عرب با سل مه اسرار	جمال اهل عجم مهر برج علم و كرم
بهار علم ابد ابر مجد و مهر كبار	امام دار ازل رهبر سپهر عطا
سپهر علم و ادب مهر عزمه سالار	كمال و عزو رسل صاحب و ملل پرور
بهار حلم ازل اكبر رسل دلدار	بهار علم ابد برد بار مهر جلال
سراج رحم و رجا با سل مه ده و چار	مدار و بدر رسل احمد بزرگ همه
بزرگ ملك عطا مهر و كعبه امصار	سپهر عدل و كرم ماه و بدر عزو علا
كمال رحم ازل ابر برو ماه مدار	جمال جمله رسل صاحب جلال سرور
بهار و ابر جمال اكبر سپه سالار	كل مواد ملك آبروی هر دو سرا
مه بهار عطا ابر عزو مهر دو دار	مآل و بدر رسل از هدا م پرور
هلال و ابر كرم مهر دل ابد گلزار	بزرگ اهل عرب دا و رسما در گاه
بهار رحم و عطا صدر و زبده اطهار	جواد جمله رسل بدر اوج داد و سرور
مآب و ابر همم بدر مرسل جبار	علو و عزو رسل مهر صبح رحم ابد

این چهار بیتی است در مناقب و تاریخ اصحاب الراشدین رضی الله تعالی

عنهم اجمعین که حروف منقوطة هر يك مصراعش تاریخ وصال ایشان است .

(امام اول ابو بكر زبده عالم ۱۳) (سمای جو دو کرم مهر مطلع اسرار ۱۳)
 (صاحب زهد عمر با سل سپهر سر پر ۲۳) (سراج عدل و هدی بار احمد سالار ۲۳)
 (مهی زبرج حیا جامع کلام الله ۳۵) (عزیز صدر رسل مهر زهد ابر بهار ۳۵)
 (علی ولی دو عالم رئیس ملك عطا ۴۰) (دری ز بحر بزرگی امام مهر کبار ۴۰)

۴ - این دوازده بیتی است در منقبت دوازده امام (رض) که اعداد حروف منقوطة

هر مصراع اولش منجر تاریخ وصال ایشان و حروف منقوطة هر يك مصراع دوم مظهر تاریخ ولادت باسعادت ایشان است مگر در هر دو مصراع حضرت امام علی کرم الله وجهه که هر دو تاریخ وصال ایشان است و در مصراع حضرت امام مهدی آخر الزمان هر دو تاریخ ولادت باسعادت ایشان است .

قصیده

- (علی زیب ملل زبده همه ابرار ۴۰)
 (مہی زواج ہدی حیدر امم سالار ۴۰)
 (دوم امام حسن مہر ساطع لولاک ۵۰)
 (سراج اہل کرم صدر آلہ الاطہار ۳)
 (مطاع ملک عطا مہر دل امام حسین ۶۰)
 (سپہر علم ابد ماہ مطلع اسرار ۴)
 (گل بہار بزرگی امام زین عباد ۹)
 (عزیز سروری و مہر دل مہدہ و چار ۳۸)
 (مدار عالم پاکی امام باقر عہد ۱۱۴)
 (مآب جملہ جہان مہر لامع ادوار ۵۸)
 (مربی دو جہان جعفر مہ سادس ۱۴۸)
 (جمال زین رسل مہر رو علی اطوار ۸۰)
 (قوام لطف و کرم موسی امام امم ۱۹۰)
 (مہ زمین و زمان مہر دہرا بر بہار ۱۲۸)
 (بزرگ رو: زمین آن علی بن موسی ۲۰۸)
 (جہان امن و امان ماہ دہر ابر بہار ۱۵۳)
 (نہم امام محمد قوی کون و مکان ۱۶۶)
 (بزرگ ہر دو فریق ابر جود گوہر بار ۲۵۶)
 (دہم امام نقی جم سپاہ یوسف روی ۳۵۵)
 (عزیز ہر دو فریق و مقام سر دار ۲۱۴)
 (امام عسکری آن مہ لقا قمر چہرہ ۲۶۳)
 (پناہ لطف و کرم مہر جود و کوہ وقار ۲۳۵)
 (امام مہدی دین نجم اوج لطف و امان ۲۵۶)
 (سوار عرصہ دل جان جان قمر انوار ۲۵۶)